

INFORMASJON OM KUNDEKLASSIFISERING

Gjeldende fra 02.mai 2025

Sparebanken Norge ("Banken") er pålagt å klassifisere alle våre kunder i ulike kundekategorier avhengig av profesjonalitet. Kundene skal klassifiseres som henholdsvis ikke-profesjonelle kunder, profesjonelle kunder eller kvalifiserte motparter.

Basert på lovgivningen og de opplysninger vi mottar fra kunden vil vi klassifisere kunden i en av følgende kundekategorier:

- Ikke-profesjonell kunde
- Profesjonell kunde
- Kvalifisert motpart

Kundens klassifisering vil kunne ha betydning for hvilke produkter og tjenester vi kan tilby. I hvilken grad kunden er beskyttet av lovgivningen avhenger av kundekategori. Nedenfor følger en redegjørelse for hovedtrekkene ved investorbeskyttelsen for hver kundekategori. Redegjørelsen er ikke uttømmende.

Lovgivningen åpner til en viss grad for at kunder som ønsker å bytte kundekategori, kan anmode om dette. Vi understreker at bytte av kundekategori må godkjennes av Sparebanken Norge. Selv om vilkårene for omklassifisering som følger nedenfor er oppfylt, står vi likevel fritt til å vurdere hvorvidt anmodningen skal etterkommes.

1. IKKE-PROFESJONELL KUNDE (ref. vphl § 10-7)

Ikke-profesjonelle kunder

Ikke-profesjonelle kunder er negativt avgrenset, dvs. dersom kunden ikke er definert som profesjonell kunde eller kvalifisert motpart vil kunden være ikke-profesjonell kunde.

Grad av investorbeskyttelse

Kunder klassifisert i denne kundegruppen har den høyeste graden av investorbeskyttelse. Dette innebærer blant annet at Sparebanken Norge ("Banken") i større grad enn for de øvrige kundekategorier er forpliktet til å tilpasse tjenesteytelsen kundens individuelle behov og forutsetninger.

I tillegg til at Banken i sin tjenesteyting til kunden er underlagt generelle regler om god forretningsskikk, vil Banken før handler eller rådgivning finne sted vurdere hvorvidt en tjeneste/transaksjon, herunder finansielt instrument, er hensiktsmessig og/eller egnet for kunden. Investeringsrådgivning vil skje på bakgrunn av kundens opplysninger om investeringsmål, finansielle stilling samt erfaring og kunnskap om den aktuelle tjenesten/transaksjonen (egnethetsvurdering).

Dersom kunden ønsker å gjennomføre en handel Banken ikke finner hensiktsmessig tatt i betraktning kundens kunnskap og erfaring, har Banken en frarådningsplikt. Handelen kan likevel gjennomføres dersom kunden ønsker det på tross av advarselen. Banken sin plikt til å vurdere hvorvidt en tjeneste/transaksjon er hensiktsmessig gjelder ikke i alle tilfelle. Blant annet foreligger det omfattende unntak for internetthandel.

Status som ikke-profesjonell kunde innebærer også en omfattende rett til å motta informasjon fra Banken. Banken er pliktig til blant annet å informere om de aktuelle finansielle instrumenter og risikoer forbundet med disse, handelssystemer og markedsplasser foretaket benytter, samt priser og andre kostnader ved enhver transaksjon slik at kunden settes i stand til å foreta en informert investeringsbeslutning.

Adgang til omklassifisering

Ikke-profesjonelle kunder kan anmode om å bli behandlet som profesjonelle kunder eller kvalifisert motpart, under forutsetning av at nærmere angitte vilkår er oppfylt og at en nærmere angitt prosedyre følges. Slik omklassifisering medfører en lavere grad av investorbeskyttelse.

Omklassifisering er omhandlet nedenfor.

Fra ikke-profesjonell til profesjonell kunde (ref. vphl § 10-7 (2))

En ikke-profesjonell kunde kan be om å bli behandlet som en profesjonell kunde dersom minst to av følgende kriterier er oppfylt:

1. Kunden har foretatt transaksjoner av betydelig størrelse på det relevante marked gjennomsnittlig 10 ganger pr. kvartal i de foregående fire kvartaler.
2. Størrelsen på kundens finansielle portefølje, definert til å omfatte kontantbeholdning og finansielle instrumenter, overstiger et beløp som i norske kroner svarer til EUR 500.000.
3. Kunden arbeider eller har arbeidet innen finansiell sektor i minst ett år i en stilling som krever kunnskap om de relevante transaksjoner og investeringstjenester.

Prosedyre (ref. vphl § 10-8)

Kunden skal skriftlig informere Banken om at vedkommende ønsker å bli behandlet som profesjonell. Kunden bes å dokumentere at to av de tre kravene nevnt ovenfor, jf. vphl. § 10-7 (2), er oppfylt. Videre skal kunden skriftlig i et separat dokument erklære at kunden kjenner konsekvensene av å miste beskyttelsen som følger av å være klassifisert som ikke-profesjonell kunde og som i hovedsak fremkommer av dette informasjonsskrivet. For nærmere informasjon kan Sparebanken Norge kontaktes.

Sparebanken Norge må gjøre en konkret vurdering av hvorvidt kunden – på bakgrunn av kundens ekspertise, erfaring og kunnskap samt de planlagte transaksjoner – er i stand til å treffe egne investeringsbeslutninger og forstår den risiko som er involvert.

2. PROFESJONELL KUNDE (ref. vphl § 10-6)

Profesjonelle kunder

Følgende kunder anses som profesjonelle i relasjon til alle investeringstjenester, all investeringsvirksomhet og alle finansielle instrumenter:

1. Foretak som har fått tillatelse til, eller er lovregulert for å utøve virksomhet på, finansmarkedene i EØS eller tredjestat og er å anse som, eller driver tilsvarende virksomhet som:
 - a) Kredittinstitusjoner
 - b) Verdipapirforetak
 - c) Forsikringsselskaper
 - d) Andre godkjente eller lovregulerte finansforetak
 - e) Innrettinger for kollektiv investering og forvaltningsselskaper for slike innretninger
 - f) Pensjonsforetak og forvalter for slike foretak
 - g) Vare- og varederivatforhandlere
 - h) Lokale foretak
 - i) Andre institusjonelle investorer
2. Store foretak som oppfyller minst to av følgende krav til størrelse på foretaksnivå:
 - a) Regnskapsmessig balanse på et beløp i norske kroner som minst svarer til 20 000 000 euro
 - b) Årlig netto omsetning på et beløp i norske kroner som minst svarer til 40 000 000 euro
 - c) Egenkapital på et beløp i norske kroner som minst svarer til 2 000 000 euro
3. Nasjonale og regionale myndigheter, herunder offentlige organer som forvalter offentlig gjeld på nasjonalt eller regionalt plan, sentralbanker og internasjonale og overnasjonale institusjoner
4. Andre institusjonelle investorer som har som hovedvirksomhet å investere i finansielle instrumenter, herunder enheter som driver med verdipapirisering av eiendeler eller andre finansielle transaksjoner

Grad av investorbeskyttelse

Kunder klassifisert som profesjonelle kunder er i noe mindre grad enn ikke-profesjonelle kunder beskyttet av lovgivningen. Profesjonelle kunder er på enkelte områder ansett skikket til å ivareta egne interesser, og tjenesteytingen vil som en følge av dette i mindre grad være tilpasset kundens individuelle behov.

I utgangspunktet gjelder reglene om god forretningsskikk fullt ut overfor profesjonelle kunder. Omfanget av Bankens forpliktelser er imidlertid noe redusert. Blant annet forventes profesjonelle kunder normalt å ha tilstrekkelige kunnskaper til å vurdere hvorvidt en transaksjon er formålstjenelig. Ved investeringsrådgivning vil vi således basere våre råd på kundens opplysninger om investeringsmål og i utgangspunktet verken innhente informasjon om finansiell stilling eller kundens kunnskap og erfaring. Banken vil ikke vurdere hvorvidt gjennomføring av aktuelle transaksjoner er hensiktsmessig, og foretaket har således heller ingen frarådningsplikt som overfor ikke-profesjonelle. Gjennomføring av transaksjoner vil således være noe mindre omstendelig enn for ikke-profesjonelle kunder. Dette

kan ha betydning for hurtigheten på gjennomføringen av den aktuelle transaksjonen. En annen konsekvens vil være at profesjonelle kunder kan få tilgang til et bredere produktspekter.

Profesjonelle kunder antas også å være skikket til å vurdere hvilken informasjon som er nødvendig for å treffe en investeringsbeslutning. Dette innebærer at profesjonelle kunder i større grad enn ikke-profesjonelle kunder selv må innhente den informasjon de anser som nødvendig. Profesjonelle kunder vil imidlertid motta rapporter om gjennomførte tjenester og annen viktig informasjon som Bankens retningslinjer for ordreutførelse og Bankens sin sikkerhetsrett eller tilbakeholdsrett i finansielle instrumenter eller midler.

Adgang til omklassifisering

Profesjonelle kunder kan anmode om å bli klassifisert som ikke-profesjonell kunde og dermed få en høyere grad av investorbeskyttelse. Profesjonelle kunder er ansvarlige for at Banken holdes løpende orientert om enhver endring som vil kunne påvirke deres klassifisering.

Fra profesjonell kunde til ikke-profesjonell kunde

Det er den profesjonelle kundes plikt å anmode om en høyere grad av beskyttelse når vedkommende mener seg ute av stand til å foreta en korrekt risikovurdering. En slik endring av kundeklassifiseringen skal dokumenteres ved skriftlig avtale mellom Bankens og kunden.

3. KVALIFISERT MOTPART (ref. vphl 10-23)

Kvalifiserte motparter

Følgende kunder defineres som kvalifisert motpart:

1. verdipapirforetak,
2. kredittinstitusjoner,
3. forsikringsselskap,
4. innretninger for kollektiv investering og forvaltere for slike innretninger,
5. pensjonsforetak og forvaltningsselskaper for slike foretak,
6. andre godkjente eller lovregulerte finansforetak,
7. offentlige myndigheter på nasjonalt nivå, inkludert sentralbanker og overnasjonale organisasjoner

Uttrykkelig samtykke

Kvalifiserte motparter behandles i utgangspunktet som profesjonelle kunder. Dersom Sparebanken Norge skal behandle slike kunder som kvalifisert motpart, skal det innhentes uttrykkelig bekreftelse for dette, jf. vphl. § 10-23 (5). Bekreftelsen kan innhentes gjennom en generell avtale eller i forbindelse med den enkelte transaksjon.

Grad av investorbeskyttelse

Kvalifiserte motparter innehar den laveste grad av investorbeskyttelse.

Kunder med status som kvalifisert motpart har i utgangspunktet samme beskyttelse som en profesjonell kunde. Investorbeskyttelsen reduseres imidlertid vesentlig ovenfor denne gruppen når Banken yter følgende investeringstjenester; mottak og formidling av ordre, utførelse av ordre for kundens regning og omsetning av finansielle instrumenter for egen regning. Ved ytelse av slike tjenester ovenfor kvalifiserte motparter er Banken ikke underlagt verdipapirhandellovens bestemmelser om god forretningsskikk, beste resultat (herunder Banken sine retningslinjer for ordreførelse) og visse regler i tilknytning til ordrebehandling. Kravene i vphl. §§ 10-9 til 10-21 skal likevel gjelde dersom en kvalifisert motpart anmoder om dette overfor verdipapirforetaket.

Når det gjelder krav til vurdering av egnethet og hensiktsmessighet vil reglene komme tilsvarende til anvendelse for kvalifiserte motparter som for profesjonelle kunder.

Unntaket fra bestemmelsen om god forretningsskikk innebærer blant annet at enkelte av reglene om krav til informasjon og rapportering ikke får anvendelse for kvalifiserte motparter. I utgangspunktet gjelder dette også regelen om at Banken skal påse at kundens interesser ivaretas på beste måte. Krav til god forretningsskikk som et generelt prinsipp må imidlertid gjelde uavhengig av unntaket fra bestemmelsen i verdipapirhandelloven og således vil kvalifiserte motparter til en viss grad være beskyttet av generelle prinsipper om god forretningsskikk.

Adgang til omklassifisering

Kvalifiserte motparter kan anmode om å klassifiseres som profesjonell kunde eller ikke-profesjonell kunde og dermed få en høyere grad av investorbeskyttelse.

Fra kvalifisert motpart til ikke-profesjonell kunde

Hvis de kunder som i utgangspunktet klassifiseres som kvalifisert motpart ønsker en ytterligere grad av investorbeskyttelse kan de be om å bli behandlet som en ikke-profesjonell kunde. Punktet vedrørende "Fra profesjonell til ikke-profesjonell kunde" overfor vil gjelde tilsvarende ved slik anmodning.